

Inbjudan till seminarium

Utökade samråd med organisationer på lokal, regional och nationell nivå angående alternativa metoder för omhändertagandet av det svenska kärnavfallet

När? **Den 2 mars** kl 10-12

Var? Rum F417, Sociologiska institutionen, Skanstorget

Vem? Såväl akademiker som praktiker inom kärnavfallsfrågan är varmt välkomna att delta på seminariet!

På seminariet presenteras kapitelutkast till avhandlingen *Samtal om och demonstrationer av demokratis gränser: Lokaliseringen av det svenska kärnavfallet*

Abstract:

I pappret beskrivs och analyseras omhändertagandet av det svenska kärnavfallet med fokus på tre utökade samråd med som en del av arbetet med den miljökonsekvensbeskrivning (MKB) som Svensk kärnbränslehantering AB (SKB) enligt miljöbalken är skyldiga att lämna in tillsammans med sin ansökan om att få uppföra ett slutförvar för kärnavfallet. SKB påbörjade sökandet efter en plats (berggrund) i en kommun för kärnavfallet år 1992 genom att fråga alla kommuner om de ville ha information om lokaliseringsprocessen. I dagsläget pågår platsundersökningar i Oskarshamn och Östhammar (Forsmark), två kommuner som redan hyser kärnkraftverk och mellan- respektive slutförvar för kärnavfall. Under platsundersökningsskedet är framtagandet av en MKB med tillhörande utökade samråd med berörda parter en viktig del av SKB:s arbete.

I pappret appliceras gränsarbetskonceptet och den deliberativa demokratimodellen på tre utökade samråd med miljö- och naturorganisationer. Samråden anordnades av SKB. Andra viktiga aktörer under samråden är olika organisationer, allmänheten och kommunerna. I enlighet med gränsarbetskonceptet kan aktörer dra gränser mellan vetenskap-ickevetenskap, vetenskap-politik och experter-ickeexperter. Dessa gränser konstrueras socialt och kan därför studeras empiriskt. En deliberation kräver allmänt deltagande i diskussioner som föregår politiska beslut. Beroende på inläggen i diskussionerna (rationella, vetenskapliga, emotionella, erfarenhetsbaserade), uppstår en deltagande eller rationell deliberation.

I pappret reses och besvaras följande frågor:

- *Hur sätts agendan för de utökade samråden? Av vilken/vilka aktör(er)?*
- *Vilken/vilka aktör(er) erhåller status som informator respektive åhörare?*
- *Vilken karaktär har de samtal/diskussioner som uppstår under de utökade samråden? (Dialog? Monolog? Debatt?)*

I pappret argumenteras för att de utökade samråden snarare är arenor för SKB att informera om sitt arbete och preferenser för att ta hand om kärnavfallet på ett säkert sätt, snarare än arenor för deliberationer. Även om organisationer och allmänhet uppmanas att ställa frågor och komma med kommentarer, försöker SKB vid upprepade tillfällen att dra gränser gentemot vissa inlägg. I vissa fall uppstår dock deliberationer mellan olika aktörer. En av organisationerna, Opinionsgruppen för säker slutförvaring (OSS), tilläts av SKB att hålla en presentation på det tredje samrådet. Presentationen kan ses som ett resultat av den kritik som andra organisationer riktat mot att SKB inte lämnat tillräckligt med tid för input från andra deltagare på tidigare samråd. För att sammanfatta, de två första samråden (Oskarshamn och Stockholm) kan i första hand ses som informationsarenor för SKB på vilka flera organisationer försökte göra sin röst hörd. På det tredje samrådet utmanade OSS den fördefinierade rollfördelningen mellan föreläsare vs publik genom att hålla ett föredrag. Däremot ledde presentationen inte till deliberation, utan framstår snarare som en monolog.

Nyckelord: deliberativ demokrati, gränsarbete, kärnavfall, Miljöförbundet Jordens Vänner, miljökonsekvensbeskrivning, Nätverket Avfallskedjan, Opinionsgruppen för säker slutförvaring (OSS), organisationer, Svensk kärnbränslehantering AB (SKB) och utökade samråd.

Kapitelutkastet kan laddas ner några dagar innan seminariet på: <http://www.sts.gu.se/seminars/default.html>

Jag efterlyser särskilt kommentarer på beskrivningen av de tre utökade samråden, men också kommentarer om hur empiri och teori kan integreras är välkomna. I dagsläget är beskrivningarna av samråden ganska långa och förslag på hur dessa kan kortas utan att möjligheten att dra slutsatser ”drabbas” tas tacksamt emot.

Med vänliga hälsningar, Hanna Sofia, hannasofia.johansson@sts.gu.se